

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_ZSV_006
Předmět:	Základy společenských věd
Tematický okruh:	Člověk v dějinách
Autor, spoluautor:	Mgr. Eva Šimková
Název DUMu:	Rok 1848 v Čechách
Pořadové číslo DUMu:	06
Stručná anotace:	
Tento pracovní list může být použit jako učební materiál pro výuku dějepisu. Je možné ho použít i jako součást opakování.	
Ročník:	1.
Obor vzdělání:	65-42-M/02 Cestovní ruch
Metodický pokyn:	Žáci použijí pracovní list jako studijní materiál
Výsledky vzdělávání:	Na příkladu významných občanských revolucí žák vysvětlí boj za občanská i národní práva a vznik občanské společnosti (americká revoluce, francouzská revoluce, 1848-9 v Evropě)
Vytvořeno dne:	6. 2. 2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

Rok 1848 v Čechách

V letech 1848-1849 probíhaly v Evropě řady revolucí. Jejich cíle byly různé, ale jedno měly společné: vypořádat se s absolutistickým režimem, odstranit stavy ve společnosti, vytvořit občanskou společnost, popřípadě sjednotit stát. Zároveň tyto revoluce usilovaly o větší samostatnost národů a sociální práva.

Revoluční rok 1848 se dotkl i českých zemí. Dne 11. března 1848 se konala schůze ve Svatováclavských lázních. Pražané se rozhodli poslat císaři petici, která požadovala státoprávní samostatnost českých zemí v rámci monarchie.

První pražská petice

1. zrovnoprávnění Čechů a Němců ve všech oblastech veřejného života
2. vytvoření jednotného státoprávního celku ze zemí České koruny (Čechy, Morava, Slezsko)
3. zavedení obecní samosprávy
4. zřízení nezávislých soudů
5. svoboda tisku
6. svoboda náboženského vyznání
7. bezpečnost před libovolným zatýkáním
8. dosazování do úřadů jen osob znalých obou zemských jazyků
9. zřízení občanských gard
10. zrušení potravní daně a úprava kolkového zákona
11. důkladné vzdělání učitelů a svoboda vyučování na univerzitách

Česká delegace předložila petici ve Vídni dvakrát. Nakonec císař Ferdinand I. takzvaným kabinetním listem z 8. dubna 1848 většině požadavků vyhověl.

Ve dnech 2. - 12. června 1848 se konal v Praze Slovanský sjezd za účasti 340 delegátů slovanských národů žijících v habsburské monarchii. Téma sjezdu byla jejich pozice ve státě. Sjezd byl přerušen pražským červnovým povstáním. Toto povstání bylo potlačeno vojskem, kterému velel generál Alfred Windischgrätz. Tyto události se nazývají pražské svatodušní bouře.

Kapitulace Prahy znamenala první vítězství protirevolučního tábora. Slovanský sjezd byl rozpuštěn a napětí mezi českým a německým národem se zvýšilo.

Úkol 1

Doplňte informace

1. Revoluce 1848 – 1849 v Evropě usilovaly hlavně o
2. Schůze v Praze se konala dne ve
3. Pražané se rozhodli zaslat do Vídně, která obsahovala (vypíšte alespoň 5 požadavků)
4. Císař takzvaným většině požadavků vyhověl.
5. Slovanský sjezd se konal v ve dnech
6. Hlavní program sjezdu se týkal
7. Během sjezdu vypuklo
8. Povstání bylo potlačeno vojskem generála
9. Tyto události se nazývají pražské

Zajímavosti

- 18. června 1848 bylo nad Prahou a okolím vyhlášeno stanné právo, úřady zahájily zatýkání a vyšetřování účastníků povstání
- při nepokojích v Praze byla patrně odraženou kulkou zabita manželka generála Windischgrätze
- Windischgrätz byl velmi konzervativní aristokrat, což potvrzuje jeho výrok, že „člověk začíná od barona výš“
- 2. prosince 1848 v arcibiskupské rezidenci v Olomouci abdikoval císař Ferdinand I. a na trůn dosedl jeho osmnáctiletý synovec František Josef I. (1848-1916)

Řešení

úkol 1

1. odstranění absolutismu, vytvoření občanských společností
2. 11. března 1848, Svatováclavských lázních
3. petici, individuální odpověď
4. Ferdinand I., kabinetním listem
5. Praze, 2. – 12. června 1848
6. pozice slovanských národů v monarchii
7. pražské červnové povstání
8. Windischgrätze
9. svatodušní bouře

Prameny:

ČORNEJ, Petr. *Dějepis pro střední odborné školy*. SPN, 2002

LENKOVÁ, Jitka a Václav PAVLÍK. *Nejdůležitější bitvy v českých dějinách*. Alpress s. r. o., 2007.

Živá historie. leden – únor 2009, str. 35, 36